

## Opgave 1 Openbaar Ministerie onder vuur

---

*Bij deze opgave horen de teksten 1 en 2 .*

### Inleiding

In 2015 kwam het Openbaar Ministerie (OM) verschillende keren onder vuur te liggen. Deze opgave gaat over twee voorbeelden van kritiek op de werkwijze van het OM. Het eerste voorbeeld gaat over een situatie waarbij het OM geweldsincidenten van politieagenten in eerste instantie niet heeft vervolgd, maar door het gerechtshof wordt gedwongen agenten wel te vervolgen (zie tekst 1). Het tweede voorbeeld gaat over kritiek van Philippe Remarque, hoofdredacteur van *de Volkskrant* op de werkwijze van het OM in de Valkenburgse zedenzaak (zie tekst 2).

*Lees tekst 1.*

Door klachten van burgers over gebruik van geweld door politieagenten neemt het gerechtshof steeds vaker de beslissing om agenten te laten vervolgen voor ontoelaatbaar politiegeweld.

- 2p 1 Leg uit dat deze beslissing van het gerechtshof begrepen kan worden vanuit de kerngedachte van de rechtsstaat (de achtergrond van de rechtsstaatgedachte). Noem eerst de kerngedachte van de rechtsstaat.

Onder bepaalde voorwaarden mag de politie geweld gebruiken.

- 1p 2 Met welk begrip wordt omschreven dat alleen de overheid geweld mag gebruiken?

*Gebruik de regels 1 tot en met 14 van tekst 2.*

Straffen hebben verschillende doelen. Eén van deze doelen is vergelding.

- 2p 3 Leg uit welk ander doel van straffen het OM wilde bereiken volgens de regels 1 tot en met 14.

*Gebruik de regels 15 tot en met 34 van tekst 2.*

Philippe Remarque heeft kritiek op de werkwijze van het OM. Door deze werkwijze komt één van de uitgangspunten van **het strafprocesrecht** onder druk te staan.

- 2p 4 Welk uitgangspunt van **het strafprocesrecht** komt onder druk te staan volgens Remarque in het tekstfragment? Leg je antwoord uit.

*Gebruik de regels 35 tot en met 52 van tekst 2.*

De rechter legde de verdachten in veel gevallen één dag gevangenis en een taakstraf op. Remarque spreekt in dit geval over een 'trucje'. Toch heeft de rechtbank zich gehouden aan een beginsel van de rechtsstaat.

- 2p 5
- Welk beginsel is dit?
  - Geef een reden waarom de schrijver spreekt over een 'trucje'. Betrek in je uitleg een gegeven uit het tekstfragment.

*Gebruik tekst 2.*

Bij het bestrijden van criminaliteit heeft elke macht van de Trias Politica zijn eigen taak of taken.

- 3p 6
- Noem elke macht van de Trias Politica en geef van elke macht een citaat uit tekst 2 waarin een taak van die macht naar voren komt.

## Opgave 1 Openbaar Ministerie onder vuur

### tekst 1

#### OM steeds vaker gedwongen geweld van de politie te vervolgen

Het gerechtshof in Den Haag beslist steeds vaker dat het Openbaar Ministerie (OM) agenten moet vervolgen wegens een ontoelaatbare  
5 toepassing van politiegeweld. Dit zegt de Haagse rechter Joep Verburg.

Het aantal klachten over een beslissing van het OM om een geweldsincident van de politie niet te  
10 vervolgen neemt toe en die klachten worden ook steeds vaker gegrond verklaard.

*naar: www.nrc.nl/nieuws/2015, 1 augustus 2015*

### tekst 2

#### Onbevredigende rechtsgang

“Met deze zaak willen we een vuist maken”, zei een officier van justitie aan het begin van de Valkenburgse zedenzaak. Dat lijkt te mislukken nu  
5 de rechter met overwegend lichte straffen rechtstreeks ingaat tegen de forse aanpak van het Openbaar Ministerie (OM). Dat tekent hiertegen beroep aan.

10 De tientallen klanten van een 16-jarig slachtoffer van een loverboy moesten een flinke douw krijgen. Het OM heeft om celstraffen van vijf tot twaalf maanden gevraagd.

15 Justitie heeft haar interne richtlijn in samenspraak met de Rapporteur Mensenhandel aangescherpt, omdat prostitutie van minderjarigen toeneemt en moeilijk te bestrijden is.

20 Het is goed dat justitie meer doet tegen dit kwaad. Maar ruim voor de afweging in de rechtszaal was het OM al straf aan het uitdelen. Om de klanten van het meisje te dwingen  
25 zich te melden, dreigde justitie bij alle

mannen die verdacht werden thuis te komen. Twee verdachten pleegden zelfmoord.

Justitie heeft hiermee de rechten van  
30 verdachten geschaad. Het OM mag niet voordien alvast straffen middels onnodige ‘naming and shaming’. Dat kan niet de bedoeling zijn van de verscherpte richtlijn.

35 Zo bezien is het goed dat de rechter milder oordeelt over de hoerenlopers. Maar hij legde in veel gevallen één dag gevangenis en een taakstraf op, en dat is ook betwistbaar.

40 Na ingrijpen van regering en parlement stelt het Wetboek van Strafrecht expliciet dat zedenmisdriven niet alleen met een taakstraf mogen worden bestraft. Rechters omzeilen  
45 deze bepaling uit het Wetboek van Strafrecht vaker met deze truc. Ze negeren daarmee een democratisch besloten aanscherping van de wet. “Onbevredigend”, noemt de  
50 rechtbank het trucje zelf in het Valkenburgse vonnis. Een passend woord voor deze hele rechtsgang.

*naar: Philippe Remarque, de Volkskrant, 31 juli 2015*